

Svensk författningssamling

Förordning om en kapacitetsmekanism för elmarknaden

SFS

Publicerad
den

Utfärdad den

Regeringen föreskriver följande.

Förordningens innehåll

1 § I denna förordning finns bestämmelser om en sådan kapacitetsmekanism som avses i artikel 2.22 i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/943 av den 5 juni 2019 om den inre marknaden för el (EU:s elmarknadsförordning).

Förordningen är meddelad med stöd av

- 5 § lagen (2025:000) om finansiering av en kapacitetsmekanism för elmarknaden i fråga om 22 §,
- 8 kap. 7 § regeringsformen i fråga om övriga bestämmelser.

Ord och uttryck

2 § I denna förordning avses med

aktiveringstid: den tid som krävs för att en resurs ska nå den kapacitet som har avropats,

kapacitetsleverantör: den som har en resurs,

resurs: en eller flera elproduktionsanläggningar, en eller flera energilagringsanläggningar eller förmåga att tillhandahålla efterfrågefleksibilitet,

Svenska kraftnät: Affärsverket svenska kraftnät.

Om inget annat framgår har ord och uttryck som används i denna förordning i övrigt samma betydelse som i EU:s elmarknadsförordning.

Kapacitetsmekanismen ska vara en strategisk reserv

3 § Svenska kraftnät ska se till att det finns en kapacitetsmekanism genom att ingå avtal med kapacitetsleverantörer. Den kapacitetsmekanism som Svenska kraftnät upphandlar ska vara en strategisk reserv.

Den strategiska reserven ska utformas i enlighet med Europeiska kommissionens beslut [i statsstödsärendet].

Krav enligt EU:s elmarknadsförordning

4 § Svenska kraftnät får ingå avtal enligt denna förordning endast om det är förenligt med de krav i fråga om kapacitetsmekanismer som anges i artikel 22 i EU:s elmarknadsförordning.

Den strategiska reservens storlek

5 § När Svenska kraftnät beräknar vilken kapacitetsmängd som ska upphandlas som strategisk reserv ska Svenska kraftnät använda

1. förväntad förlorad last för att bestämma vilken kapacitetsmängd som krävs för att uppnå den tillförlitlighetsnorm som regeringen har beslutat, och
2. värde av förlorad last för att se till att samhällskostnaden för reserven minimeras.

Svenska kraftnät får upphandla en kapacitetsmängd som är större än vad som följer av parametrarna i första stycket, om det med hänsyn till de anbud som har lämnats är nödvändigt för att nå upp till den kapacitetsmängd som krävs enligt parametrarna.

Krav på resursernas egenskaper

6 § En resurs som ingår i den strategiska reserven ska

1. kunna leverera avropad kapacitet i de två sydligaste elområdena (elområde 3 och 4),
2. ha en aktiveringstid som inte överstiger 14 timmar,
3. kunna tillhandahålla avropad kapacitet kontinuerligt under minst 12 timmar,
4. även i övrigt vara lämplig för ändamålet när det gäller tillgänglighet och uthållighet, och
5. omfattas av de tillstånd som krävs enligt lag eller annan författning.

Vid bedömningen av om kravet i första stycket 1 är uppfyllt i fråga om en resurs som finns utanför dessa elområden ska Svenska kraftnät särskilt bedöma hur stor andel av den erbjudna aktiva effekten som det kan förväntas vara tekniskt genomförbart att överföra till elområdena i en bristsituation.

7 § En resurs i form av förmåga att tillhandahålla efterfrågefleksibilitet får ingå i den strategiska reserven endast om det kan antas att resursen annars inte skulle användas.

8 § Svenska kraftnät får kräva att en resurs genomgår tester för att kontrollera att den motsvarar kraven i 6 § och uppfyller de utsläppsgränser för kapacitetsmekanismer som anges i artikel 22.4 i EU:s elmarknadsförordning.

9 § Svenska kraftnät får ställa upp krav i fråga om hur stor kapacitet som ett anbud minst ska avse.

Resurser i andra stater

10 § I artikel 26 i EU:s elmarknadsförordning anges krav som ska vara uppfyllda i fråga om gränsöverskridande deltagande i kapacitetsmekanismer.

11 § En resurs som finns i en annan stat får ingå i den strategiska reserven endast om den andra staten tillämpar EU:s elmarknadsförordning och dess elnät är direkt sammankopplat med elnätet i Sverige.

När resursen ska vara tillgänglig

12 § Ett avtal enligt denna förordning ska avse tillgång till en resurs, antingen

1. under den närmast kommande perioden från och med den 16 november till och med den 15 mars, eller
2. under 2–5 år, med leverans inom 12–24 månader från det att upphandlingen avslutas.

13 § Ett avtal enligt denna förordning ska innefatta en skyldighet för kapacitetsleverantören att betala ersättning till Svenska kraftnät, om en resurs inte hålls tillgänglig på det sätt som avtalats. Ersättningen ska baseras på avtalad kapacitet och den tid under vilken resursen inte har aktiverats enligt avtalet och ska som minst motsvara ett sådant obalanspris som avses i artikel 2.16 i EU:s elmarknadsförordning.

Särskilda krav i fråga om resurser som ska finnas tillgängliga under flera vintrar

14 § En resurs får i det fall som avses i 12 § 2 inte avse en kapacitet som

1. överstiger 70 procent av resursbehovet det år då upphandlingen inleds, eller

2. överstiger det minsta förväntade behovet under den period då resursen ska finnas tillgänglig.

Vid bedömningen av hur stort det minsta förväntade behovet är ska Svenska kraftnät utgå från den senaste resurstillräcklighetsbedömningen enligt artikel 23 eller 24 i EU:s elmarknadsförordning.

15 § En elproduktionsanläggning som omfattas av ett avtal enligt 12 § 2 ska producera el genom användning av

1. biobränsle som uppfyller hållbarhetskriterierna enligt lagen (2010:598) om hållbarhetskriterier för biodrivmedel och biobränslen,

2. geotermisk energi,

3. kärnkraft,

4. solenergi,

5. vattenkraft,

6. vindkraft, eller

7. vågenergi.

Utvärdering av anbud

16 § Svenska kraftnät ska vid upphandling av resurser enligt denna förordning utvärdera vilket anbud som är det mest fördelaktiga baserat på det bästa förhållandet mellan pris och kvalitet. Med kvalitet ska avses aktiveringstid.

17 § Svenska kraftnät ska värdera pris per

1. enhet tillgänglig kapacitet,

2. aktivering, och

3. enhet levererad energi vid aktivering.

18 § När Svenska kraftnät utvärderar ett anbud, ska aktiveringstiden ges en viktning på högst 30 procent.

När resurser får tas i anspråk

19 § Svenska kraftnät får ta resurser i anspråk endast i den utsträckning som det är nödvändigt för att upprätthålla balansen i det nationella elsystemet.

Villkoren för den strategiska reserven ska vara utformade så att reserven inte i onödan påverkar utbudet av el eller hur elpriset bestäms på marknaden.

Företag som inte får vara kapacitetsleverantörer

20 § Svenska kraftnät får inte ingå avtal om resurser med ett

1. företag i svårigheter i den mening som avses i Europeiska kommissionens meddelande om gemenskapens riktlinjer för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av företag i svårigheter (2004/C 244/02), eller

2. företag som är föremål för betalningskrav på grund av ett beslut av Europeiska kommissionen som förklarar ett stöd olagligt och oförenligt med den inre marknaden.

Offentliggörande

21 § Bestämmelser om offentliggörande finns i 12 a § lagen (2013:388) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler och i förordningen (2016:605) om tillämpning av Europeiska unionens statsstödsregler.

Avgifter till Svenska kraftnät

22 § Avgifter enligt 3 § lagen (2025:000) om finansiering av en kapacitetsmekanism för elmarknaden ska baseras på den mängd el som tas ut för förbrukning i uttagspunkter i elområde 3 och 4.

Denna förordning träder i kraft den 1 maj 2025.